

Ἑλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Ἀριθμός φύλλου 353

Μάιος-Ἰούνιος 2017

Καιρός μετάνοιας

Ἀπό τό βιβλίο τοῦ Μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικοδήμου
«Τό τραῦμα τῆς ἀγάπης»

Κατά τόν αἰώνα πού ἔκλεισε, ἡ ἰατρική ἐπιστήμη ἀντιμετώπισε μέ ἐπιτυχία τά βαρειά νοσήματα τῆς καρδιάς. Τόλμησε νά προωθήσει τό χειρουργικό της μαχαίρι στήν ἐστία τῆς ζωῆς. Καί νά ἀνακαινίσει ἤ νά ἀντικαταστήσει τά κατεστραμμένα στοιχεῖα της. Καί, προχωρώντας ἀκόμα περισσότερο, βρῆκε τόν τρόπο νά μεταμοσχεύσει στόν ἄρρωστο ἄνθρωπο ξένη καρδιά καί νά τοῦ δώσει καινούργιο παλμό.

Τήν ἀξιοθαύμαστη ἐξέλιξη τῆς ἐπιστήμης τήν ἀξιολογήσαμε ὅλοι μας θετικά. Τήν ὑποδεχτήκαμε μέ ἐλπίδες. Καί τήν ἐντάξαμε στήν καθημερινή πρακτική μας μέ τήν ἀναγκαία ἀναγνώριση τῶν σωστικῶν ἀποτελεσμάτων της.

Ἄραγε θά ρθεῖ ἡ στιγμή πού θά χα-

ροῦμε μιά ἀντίστοιχη ἐξέλιξη στόν πνευματικό μας βίο; Θά δοῦμε κάποτε τήν ἀπαραίτητη στροφή καί τή σωτήρια πρόοδο; Τήν ἐνσυνείδητη καί σοφὴ προσπάθεια γιά ἀναθέρμανση τῆς παγωμένης καρδιάς μας; Τή μεταμόσχευση μέσα μας τοῦ δυναμισμοῦ τῆς χαρισματικῆς, Ἀγιοπνευματικῆς ἀγάπης; Τήν ἀφαίρεση τῆς λίθινης καρδιάς καί τήν ἐγκατάσταση τῆς σάρκινης, πού αἰσθάνεται, πού λυγίζει, πού ἀντιλαμβάνεται τό χτύπο τοῦ πόνου καί ἀποκρίνεται μέ τή θυσιαστική πράξη τῆς ἀνιδιοτελοῦς προσφορᾶς;

Συνάντησα ἓνα φοβερό λόγο στό κείμενο τῆς προφητείας τοῦ Ἰεζεκιήλ. Παλιά ἡ προφητεία. Ἡχῶ τῶν ἀνθρώπινων διακυμάνσεων κατὰ τήν αὐγή τῆς ἱστο-

ρίας. Θεϊκό, όμως, μήνυμα, πού σηματοδοτεί τή θεραπευτική επέμβαση τοῦ Δημιουργοῦ, μέ τήν προοπτική ἀνάπλασης τῆς φθαρμένης φύσης μας.

Σέ περίοδο παρακμῆς, σέ φάση ἐθνικῆς καί πνευματικῆς αἰχμαλωσίας, ὁ Θεός ἀναγγέλλει τήν ἀνατολή μιᾶς ἄλλης ἐποχῆς. Τότε, διδασκόμενοι οἱ ἄνθρωποι ἀπό τίς ὀλέθριες συνέπειες τῶν σκοτεινῶν μικροτήτων τους καί τῶν ἀσταμάτητων ἀνταγωνισμῶν τους, θά ἀνακαλύψουν τήν πρόσβαση πού ὁδηγεῖ στόν οὐρανό. Καί, λουσμένοι στό φῶς τοῦ Θεοῦ καί ἀνακαινισμένοι μέσα στή θεία Χάρη, θά βροῦν καί τό χαμένο μονοπάτι πού φέρνει κοντά στό συνάνθρωπο.

Καί τότε: «Δώσω ὑμῖν καρδίαν καινήν καί πνεῦμα καινόν δώσω ἐν ὑμῖν καί ἀφελῶ τήν καρδίαν τήν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκός ὑμῶν καί δώσω ὑμῖν καρδίαν σαρκίνην» (Ἰεζεκιήλ λστ' 26).

(Θά σᾶς δώσω καινούργια καρδιά. Καί θά βάλω μέσα σας καινούργιο πνεῦμα. Θά ἀφαιρέσω τήν πέτρινη καρδιά, πού μένει πάντοτε σκληρή καί ἀνάλγητη. Καί θά ἐγκαταστήσω στά σωθικά σας μιᾶ καρδιά σάρκινη. Ἀνθρώπινη. Ἰκανή νά δέχεται τά μηνύματα καί νά ἀποκρίνεται μέ τήν ἀγάπη).

Ἡ προφητεία αὐτή κάποτε ἐκπληρώθηκε. Ἡ Ἀγάπη, ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ σαρκώθηκε. Καί μᾶς ἔφερε, ζωντανή τή δική Του καρδιά. Τήν πράξη τῆς προσφοράς. Καί τά ἀναγκαῖα διδάγματα.

Ἡ παρουσία αὐτή τοῦ σαρκωμένου Λόγου ἄλλαξε τόν κόσμο. Φύτεψε σάρκινες καρδιές στίς ὑπάρξεις. Καί χάρισε στήν ἀνθρωπότητα τούς ἀτίμητους ἐργάτες τῆς ἀγάπης. Πόσοι εἶναι αὐτοί, κανέννας δέν θά μπορέσει νά τό προσδιο-

ρίσει μέ ἀκρίβεια. Γιατί εἶναι νέφος δυσεξαρτίμητο. Καί αὐτοί ἔγραψαν καί ἐξακολουθοῦν νά γράφουν τήν ἱστορία. Τίς σελίδες μέ τήν ἀκηλίδωτη ἀνθρωπιά. Τά χρονικά μέ τό ἀκατάβλητο πάθος τῆς αὐτοθυσίας.

Τό γύρισμα τῆς ἱστορίας, εἶναι γνωστό, ἔφερε τήν παγωνιά τοῦ ἀθεϊσμοῦ. Ἀντί γιὰ τόν παλμό τῆς εὐπλαστικῆς, σάρκινῆς καρδιάς, τήν τραχύτητα καί τήν ἀκαμψία. Ἀντί γιὰ τό πάθος τῆς φιλαλληλίας καί τῆς αὐτοθυσίας, τήν ἐμπάθεια καί τήν ἀλληλοσφαγή.

Καί, στόν πολιτισμένο κόσμο μας, μέσα στό πλουμισμένο ντεκόρ τῆς ἐκλεπτυσμένης τεχνολογίας μας, ἀπλώνουμε τήν παγωνιά τῆς ἀδιαφορίας μας καί γεμίζουμε τή γῆ μας μέ τά φύτρα τῶν ἐγκλημάτων μας.

Θά ρθεῖ ἄραγε ἡ εὐλογημένη στιγμή, πού θά ἐπιτρέψουμε νά σπαρεῖ στόν ἀγρό τῆς καρδιάς μας ὁ ἀγιασμένος σπόρος τῆς ἀγάπης; Ἡ νέα καρδιά, πού ἔφερε ἀπό τόν οὐρανό ὁ σαρκωμένος Υἱός τοῦ Θεοῦ; Θά ρθεῖ ἡ στιγμή πού θά πραγματοποιηθεῖ μέσα μας ἡ σωτήρια μεταμόσχευση;

Στήν ἱατρική επέμβαση συμβάλλουν ἀποφασιστικά δύο παράγοντες. Ὁ γιαιρός, πού εἰσφέρει τίς ἐπιστημονικές του γνώσεις καί τήν πολύπλευρη ἐμπειρία του. Καί ὁ ἄρρωστος, πού δέχεται νά ὑποβληθεῖ στή διαδικασία τῆς χειρουργικῆς επέμβασης, γιὰ νά ἀντιμετωπίσει θετικά καί ἀποφασιστικά τήν ἀσθένειά του καί νά ξαναβρεῖ τήν ὀλοκληρία τῆς υἱείας του. Ἄν ὁ γιαιρός εἶναι ἄριστος ἀλλά ὁ ἄρρωστος ἀπρόθυμος ἢ ἀπειθήρχος, ἡ μεταμόσχευση δέν φέρνει τό ἐπιθυμητό ἀποτέλεσμα.

Στήν πνευματική ανακαίνιση, ὁ δυναμικός συντελεστής εἶναι ὁ Θεός. Ὁ Κύριος τοῦ οὐρανοῦ καί τῆς γῆς. Πού εἶναι ἡ Ἀγάπη. Καί πού ἔχει ἐμφυτεύσει στήν ἀνθρώπινη καρδιά τήν εἰκόνα Του καί τήν ιδιότητά Του. Ὁ δεύτερος συντελεστής εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Ἐγώ. Ἐσεῖς. Ὁ καθένας ἀπό μᾶς, πού περπατᾶμε στόν πλανήτη καί ἀνταλλάσσουμε καθημερινά τίς ἐμπειρίες μας καί τίς μικρότητές μας. Ἄν ἐμεῖς δέν ἐπιτρέψουμε τή σωστική ἐπέμβαση μέσα μας, ἡ ὑγεία τῆς καρδιάς μας δέν πρόκειται νά ἀποκατασταθεῖ. Καί ἡ ἀγάπη δέν πρόκειται νά λειτουργήσει.

Θύματα τῆς ἀθείας, καταντήσαμε στή σκληρήρυνση. Στό πέτρωμα τῆς καρδιάς. Καί δέν περνάει μέσα ἀπό τό μυαλό μας ἡ ὑποψία ὅτι αὐτό δέν εἶναι πρόοδος ἀλλά ἐκφυλισμός. Ἀρρώστια θανάσιμη. Σκληρήρυνση τῆς εὐαίσθητης καρδιάς. Μεταποίησή της σέ ἀναίσθητη πέτρα. Σέ ὄργανο, πού δέ λειτουργεῖ. Πού δέν παράγει ἀνθρωπιά. Πού δέν παράγει ἔργα ἀγάπης.

Οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι, ἡ γενιά μου, δέ διαθέτουμε τήν εὐστροφία τοῦ πνεύματος, οὔτε κἄν μπορούμε νά ὑποπτευτοῦμε πώς πρέπει νά περάσουμε ἀπό τήν πύλη τῆς μετάνοιας. Μᾶς ἐνοχλεῖ καί ὁ ἀπλός ὑπαινιγμός ὅτι βρισκόμαστε σέ λάθος πορεία. Ἀντί νά δεχτοῦμε μέσα μας καί νά καλλιεργήσουμε τό σπέρμα τῆς ἀγάπης, αὐξάνουμε τήν παραγωγή τῶν μηχανῶν τοῦ θανάτου καί ὀργανώνουμε, ἐνσυνείδητα, τήν παγκόσμια καταστροφή.

Οἱ κινήσεις μας αὐτές σηματοδοτοῦν τό δράμα τῆς ἐποχῆς μας. Τό ἀδιέξοδο τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Στό βιβλίο τῆς Ἀποκάλυψης, στό τελευταῖο βιβλίο τῆς Καινῆς Διαθήκης, συναντᾶμε μιὰ περικοπή, πού ἀποτελεῖ λόγο καί προτροπή τοῦ Θεοῦ πρὸς τόν Ἐπίσκοπο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐφέσου.

Ἡ μεταφορά τοῦ θεϊκοῦ λόγου γίνεται μέ τή γραφίδα τοῦ ἀποστόλου τῆς Ἀγάπης, τοῦ ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Θεολόγου.

«Ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ, καί ἤκουσα φωνήν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος λεγούσης· ὁ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον καί πέμψον ταῖς ἐπτά ἐκκλησίαις...» (Ἀποκάλυψ. α' 10-11).

(Βρέθηκα σέ ἔκσταση, σέ κατάσταση πού μέ κυβερνοῦσε τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, κατὰ τή μέρα τῆς Κυριακῆς. Καί ἤκουσα πίσω μου μιὰ δυνατή φωνή, σά νά ἤχοῦσε σάλπιγγα, πού μοῦ ἔλεγε: Αὐτά πού ἀκοῦς, γράψα καί βιβλίο καί ἀπόστειλέ τα στίς ἐπτά Ἐκκλησίες...)

Πρώτη Ἐκκλησία, πού ἦταν ἀποδέκτης τοῦ μηνύματος, ἦταν ἡ Ἐκκλησία τῆς μεγάλης μικρασιατικῆς πόλης, τῆς Ἐφέσου.

«Τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἐκκλησίας γράψον... οἶδά σου τά ἔργα σου καί τόν κόπον σου καί τήν ὑπομονήν σου... καί ὑπομονήν ἔχεις καί ἐβάστασας διά τό ὄνομά μου, καί οὐ κεκοπίακας...» (β' 1-3).

(Στόν Ἐπίσκοπο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐφέσου, πού τή φρουρεῖ καί τήν κατευθύνει ὡς ἄγγελος, γράψε: Ξέρω τά ἔργα σου καί τόν κόπο σου καί τήν ὑπομονή σου... Καί ὑπομονή ἔχεις καί ἄντεξες τοὺς διωγμούς γιά τό ὄνομά μου καί δέν καταβλήθηκες ἀπό τόν κόπο).

«Ἀλλά ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι τήν ἀγάπην τήν πρώτην ἀφῆκας. μνημόνευε οὖν πό-

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

ΚΖ΄

Ίεραρχία: Λαϊκό δικαστήριο

Γιά νά ἔχουμε μιά πιό σαφή εἰκόνα τῶν ὅσων διαμείφθηκαν στή σύνοδο τῆς Ίεραρχίας τῆς 7ης Ὀκτωβρίου 1998, πού συζήτησε τό «ἐπιτίμιο τῆς ἀκοινωνησίας», ἄς δοῦμε ἕνα ἀπόσπασμα ἀπό τά Πρακτικά (γιά πρώτη φορά δημοσιεύονται):

«ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΘΕΜΑ: ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ

ΤΗΣ Ι.Σ.Ι. ΤΗΣ 7.10.1998

Μακαριώτατος Πρόεδρος: Ἡ ἀπό τοῦδε καί εἰς τό ἐξῆς ἄρσις τῶν ἐπιτιμίων εἶχε ὡς μοναδικόν σκοπόν τήν ἀποφυγήν μεγαλυτέρων συνεπειῶν *θεν πέπτωκας, καί μετανόησον καί τά πρῶτα ἔργα ποίησον· εἰ δέ μή, ἔρχομαί σοι ταχύ καί κινήσω τήν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐάν μή μετανόησης»* (στ. 4-5).

(Ἔχω, ὅμως, κάποιο παράπονο ἐναντίον σου. Ἐγκατέλειψες τήν πρώτη ἀγάπη. Τή θερμή καί δυναμική ἀγάπη, πού εἶχες κατά τά πρῶτα χρόνια. Μνημόνευε, λοιπόν, ἀπό ποῦ ἔπεσες καί μετανόησε. Καί κάνε ξανά τά ἔργα πού ἔκανες πρωτύτερα. Γιατί, διαφορετικά, ἂν δέν μετανόησης, θά ρθῶ καί θά κουνήσω τή λυχνία σου. Θά μετακινήσω τήν Ἐκκλησία ἀπό τήν πρώτη θέση, πού ἔχει ἀνάμεσα στίς ἄλλες Ἐκκλησίες τῆς περιοχῆς).

Ἡ ἐπιστροφή στά πρῶτα ἔργα, στή

καί περιπετειῶν διά τήν Ἐκκλησίαν. Ἡ ἀπόφασις ἐλήφθη ἀπό τήν Δ. Ί. Σύνοδον ὅπως εἶναι διατυπωμένη εἰς τό ἀνακοινωθέν τῆς 14ης-7-1998 οἴκοθεν, (ex nunc) καί ὄχι ἀναδρομικῶς διά τοῦτο καί δέν ἐξαφανίζεται οὔτε ἐξαλείφεται διά τό χρονικόν διάστημα ἀπό τῆς ἐπιβολῆς μέχρι τῆς ἄρσεως αὐτοῦ. Ἡ ἰσχὺς τῆς ἀποφάσεως τελεῖ ὑπό τήν τελικήν ἔγκρισιν τῆς μελούσης νά συνέλθῃ (τόν προσεχῆ Ὀκτώβριον) Ἱ. Συνόδου τῆς Ίεραρχίας.

Καλεῖται ὁ Σεβ/τος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίνης κ. Ἀνδρέας νά ἀναγνώσῃ τήν δυναμικότητα καί στήν ἀγνότητα τῆς ἀγάπης, εἶναι εὐθύνη καί τῶν Ἐπισκόπων τῆς Ἐκκλησίας, τῶν «ἀγγέλων» καί ὁλόκληρου τοῦ πληρώματος. Γιατί εἶναι ἐπιστροφή στήν ὁλοκληρία τῆς ζωῆς. Στήν ἀποκατάστασι τῆς φύσεως μας. Στήν ὁμορφιά καί στή λειτουργικότητα τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ.

Αὐτή τή στιγμή ἡ λυχνία μας ἔχει μετακινήθῃ. Γιατί δέ φώτιζε καθαρά καί δέ θέρμαινε τό πλῆθος τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ πράξις πού στέκει μπροστά μας, ὡς μοναδικό καί ἀξεπέραστο χρέος, εἶναι ἡ μετάνοια. Ἡ συντριβή. Ἡ ὁμολογία τῆς ἐκτροπῆς καί τῆς ἐνοχῆς. Καί ἡ ἐπιστροφή στήν καθαρότητα καί στήν πληρότητα τῶν ἔργων τῆς ἀγάπης.

είσήγησιν αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

Ἡ εἰσήγησις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως ἀποτελουμένη ἐκ δακτυλογραφημένων σελίδων καταχωρίζεται ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

Ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτισης ἐγένετο ἡ ἀκόλουθος συζήτησις.

Σεβ. Λαγκαδᾶ: Παρακαλῶ νὰ ἔχω τὸν λόγον, διότι μετὰ πικρίας ἤκουσα τὸ ὄνομά μου εἰς μίαν Ἐγκύκλιον εἰς τὴν ὁποίαν ἐγὼ οὐδέποτε ὑπέγραψα.

Μακαριώτατος: τὰ ὀνόματα τῶν Συνοδικῶν ἔστω καὶ μειοψηφούντων τίθενται εἰς τὰς Ἐγκυκλίους.

Πέραν τούτων ἔγιναν κατὰ τὸ διαρεῦσαν διάστημα πολλὰ λάθη καὶ ὁ ἀείμνηστος ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος ἔκανε λάθη καὶ ἐδέχθη τὴν ἐκπαραθύρωσιν τοῦ Προκατόχου τοῦ ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου καὶ εἰς τὰ θέματα τοῦ Ν. 214 ἔκανε λάθη μέ τοὺς μακαριστοὺς Παντελεήμονα Θεσσαλονίκης καὶ Ἰάκωβον πρῶην Ἀθηνῶν. Τό ἐπιτίμιον τῆς ἀκοινωνησίας ἐπεβλήθη ὡς ἐπεβλήθη σχεδόν διὰ βοῆς καὶ ἐλαφρᾶ τῇ καρδίᾳ. Ἐπεβλήθη ὁμως καὶ ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐκκλησίας εἶναι δι' ἐμέ δὸν μυστήριον καὶ ἔπρεπε νὰ τὸ σεβαστοῦν οἱ ἀδελφοί καὶ νὰ προσέλθουν (ἐν μετανοίᾳ). Ἐγιναν πολλὰ προσπάθειαι, δυστυχῶς δὲν εὐοδόθησαν ἐξ αἰτίας πολλῶν εὐθυνῶν, κυρίως δικῶν τους. Προτείνω εὐλαβῶς νὰ ἐπανέλθωμε εἰς τὴν τότε ἀπόφασίν μας. Ὁ Νικόδημος νὰ γίνῃ Λιοσίων καὶ ὁ Κων/νος Φαρσάλων καὶ Δομοκοῦ. Ἐάν δὲν δεχθοῦν, νὰ πᾶνε σὲ Μονὴν νὰ μονάσουν καὶ νὰ ἡσυχάσῃ καὶ ἡ Ἐκκλησία.

Σεβ. Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου: Μα-

καριώτατε, πιστεύω ὅτι ἐθέσαμε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τὸν τύπον τῶν ἡλῶν. Ἐδοκιμάσθην πικρῶς μέ τὴν ἔκπτωσιν ἀπὸ τὴν Μητρόπολιν καὶ μακαρίζω τὸν ἀείμνηστον Κοζάνης πού μέ ἐδέχθη καὶ μοῦ συμπαρεστάθῃ καὶ ὁ ἀείμνηστος ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ, μέ ἐκείνον τὸν πηγαῖο καὶ αὐθόρμητο τρόπον πού εἶχε, μέ ἄφησε νὰ ἐννοήσω κάποτε ὅτι θὰ ἤθελε νὰ εἶχε λυθῇ δι' ὅλους τὸ πρόβλημα αὐτό.

Σεβ. Σιδηροκάστρου: Ἡ εἰρήνευσις τῆς Ἐκκλησίας θὰ εἶναι τὸ Α' ἔργον.

Σεβ. Νέας Σμύρνης: κατατίθενται ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς Ἱ. Σ. Ἱεραρχίας.

Σεβ. Ἰωαννίνων: μέ ἐκάλυψε ἐν πολλοῖς ἡ εἰσήγησις τοῦ Σεβ. Νέας Σμύρνης. Ἡ Οἰκονομία χρειάζεται αἵτησιν μετανοίας καὶ τοιαύτη δὲν ὑπάρχει. Δυστυχῶς δι' ἡμᾶς, ἐγκατελείψαμε τὴν ὁμολογιακὴ διατύπωση τῶν ἀποφάσεων τῶν Συνόδων μας. Αἱ ἀποφάσεις τῶν Συνόδων μας δὲν εἶναι προσωπικές, δὲν εἶναι προϊόν προσωπικῶν ἀντεγκλήσεων, ἀλλὰ εἶναι ὁμολογιακές. Τό θέμα, Ἁγίε Κιλκισίου, μόνον οἱ ἴδιοι δύνανται νὰ τὸ λύσουν, ἂν κάνουν ὅτι κάνατε καὶ σεῖς καὶ ἄλλοι Ἁγιοὶ Ἀδελφοί.

Σεβ. Ἡλείας: αἱ ἀπόψεις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἡλείας κατατίθενται γραπτῶς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς Ἱ. Σ. τῆς Ἱεραρχίας.

Σεβ. Γουμενίσσης: αἱ ἀπόψεις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γουμενίσσης κ. Δημητρίου κατατίθενται γραπτῶς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς Ἱ. Σ. τῆς Ἱεραρχίας.

Σεβ. Κερκύρας: 2 σημεῖα τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Σεβ. Δρυϊνουπόλεως θὰ θίξω. Νομίζω ὅτι ὁ κατὰ πάντα ἀγαπητός ἀδελφός ἐξέφρασε βαριές ἐκφράσεις κατονομάζων τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας πού ἐπέβαλε τὸ ἐπιτί-

μιον ὡς ὁμάδα πραξικοπηματιῶν. Ἡ Ἱ. Σύνοδος εἶναι Σῶμα Ἐκκλησιαστικόν καί θίγονται εἰς τό σύνολόν τους οἱ θεσμοί τῆς Ἐκκλησίας μέ αὐτά τά πράγματα πού ἠκούσθησαν. Μᾶς εἶπε ὁ ἀδελφός νά ὁμολογήσωμε ὡς Σύνοδος ὅτι ἐσφάλαμε καί ἡδικήθησαν. Ἐρωτῶ, ἐζήτησε ποτέ συγγνώμην ὁ Νικόδημος δι' ὅσα ἔπραξεν εἰς βάρος τῆς Ἐκκλησίας; Δέν πρέπει νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν τά γραφόμενα ἀπό τόν Νικόδημον εἰς βάρος τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν Ἱ. Συνόδων; Τελευταίως ἔστειλε καί ὑπόμνημα ἐναντίον τοῦ Μακαριώτατου πλήρες ὕβρεων. Ἐνθυμοῦμαι, ὅταν εἶχε συσταθῇ Ἐπιτροπή κάποτε πού ἤμουν Συνοδικός μαζί μέ τούς Σεβ. Ἡλείας-Θηβῶν-Σπάρτης καί τόν Ἅγιον Λαγκαδά Πρόεδρον, γονυπετής ὁ ἅγιος Λαγκαδά τόν παρακαλοῦσε νά ὑποχωρήσῃ καί νά δεχθῇ τήν τακτοποίησίν του ἀπό τήν Ἐκκλησίαν εἰς τήν Μητρόπολιν Λιουσιῶν καί ἐκεῖνος οὔτε κἄν ἐσεβάσθη τήν μετάνοιαν τοῦ ἁγίου Λαγκαδά, ἀλλά ἐξήλθε καί εἶπε περιφρονητικῶς ὅτι αὐτό πού τοῦ ζητούσαμε ἦτο πρᾶξις Σιμωνίας εἰς τήν ὁποίαν δέν τοῦ ἐπέτρεπε ἡ συνειδησίς του νά ὑποκύψῃ. Προτείνω λοιπόν νά ζητήσῃ τόσον αὐτός ὅσον καί ὁ Κων/νος τήν ἐπιείκIAN καί τήν συγγνώμην τῆς Ἐκκλησίας καί ὅταν συμβῇ αὐτό, τότε νά ἀποφασίσωμε.

Σεβ. Καρυστίας: Ἔχω τήν πληροφορίαν ὅτι ἔχουν προσφύγει σέ κάποιον ἀνώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον, τό ὁποῖον θά συνέλθῃ τόν Δεκέμβριον καί ἐάν παρ' ἐλπίδα τό Συνταγματικόν αὐτό Δικαστήριον τούς δικαιώσει, τότε ὁ Ὑπουργός θά ἀναγκασθῇ νά ἀνακαλέσῃ τά Διατάγματα τῶν ἤδη ποιμενόντων. Νά προλάβωμε τά γεγονότα μέ δική μας ἀντιμετώπισιν

καί τήν ἄρσιν τοῦ Ἐπιτιμίου.

Μακαριώτατος: Αὐτό τό Εἰδικόν Δικαστήριον δέν συνέρχεται ποτέ.

Σεβ. Ἀττικῆς: Μακαριώτατε, ὁμιλῶ ὅτι εὐρίσκομαι σέ πολύ δύσκολον θέσιν. Ὅμιλῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν κλήρου καί λαοῦ τῆς Ἱ. Μητρ. Ἀττικῆς, πού πληροφορηθέντες τά περί ἄρσεως τοῦ ἐπιτιμίου ἐκφράζει ἀνησυχίαν διά νέες ἀναταραχές ἐνθυμούμενοι μάλιστα τά γεγονότα τοῦ Κεφαλαρίου, τήν παραβίασιν τῶν Ἱερῶν Ναῶν. Ὁ Σεβ. Νικόδημος ἐπειθάρχησε ποτέ εἰς τās ἀποφάσεις τῆς Ἱ. Συνόδου; Ἐξακολουθεῖ νά ἱεουργεῖ εἰς τό παράνομον Μοναστήριόν του, στό παρεκκλήσιον τοῦ Ὁρθοδόξου Τύπου, μέ ἀντίδρασιν τοῦ κόσμου.

Σήμερον τό πρόβλημα, ὅπως τίθεται, δέν εἶναι πρόβλημα Ἐκκλησιαστικόν ἀλλά πρόβλημα ἑνός προσώπου, τοῦ Νικοδήμου. Ὁ Σεβ. Νικόδημος εἶναι ὁ μόνος ὑπεύθυνος, τοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νά εἶναι μαζί μας, ἀλλά δυστυχῶς δέν ἐδέχθη. Ἐρώτημα ἐάν ὑπάρχουν οἱ κανονικές προϋποθέσεις διά τήν ἄρσιν. Ὑπέγραψε ποτέ αἴτησιν μετανοίας ὁ Σεβ. Νικόδημος; Ἀντιθέτως, ὑπογράφει παντοῦ ὡς Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος, ὁ ἴδιος ἀρνεῖται τήν ἄρσιν τοῦ Ἐπιτιμίου καί θέλει κατά τούς δικούς του ὅρους νά γίνῃ ἡ ἄρσις. Ἐπαναλαμβάνω καί ἀπλιν: σκεφθῆτε τί θά γίνῃ εἰς τήν Ἱεράν Μητρόπολιν Ἀττικῆς, σέ τί κατάσταση θά ἐπανέλθωμεν, εἰς ποίαν δεινὴν περίστασιν θά ἔλθουν οἱ κληρικοί πού τοῦ ἔκλεισαν τίς πόρτες τῶν Ἱ. Ναῶν διά νά μὴ ἱεουργήσῃ καί διά νά ἀποφύγουν γεγονότα ὡς αὐτά τῆς Κηφισίας καί Κεφαλαρίου.

Μακαριώτατος Πρόεδρος: Παρακαλῶ τούς ὑπολοίπους ὁμιλητάς νά παραιτηθοῦν τοῦ δικαιώματος τῆς ὁμι-

λίας και νά χωρήσωμεν εἰς ψηφοφορίαν.

Παραιτηθέντων τοῦ δικαιώματος τῆς ὁμιλίας τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τόν κατάλογον ὁμιλητῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν α) Ζιχνῶν καί Νευροκοπίου κ. Σπυρίδωνος β) Ὑδρας κ. Ἱεροθέου γ) Σταγῶν καί Μετεώρων κ. Σεραφεῖμ δ) Θηβῶν καί Λεβαδείας κ. Ἱερωνύμου ε) Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου στ) Περιστερίου κ. Χρυσοστόμου καί ζ) Ζακύνθου κ. Χρυσοστόμου, ἀπεφασίσθη κατόπιν αἰτήσεως πέντε Μητροπολιτῶν νά γίνη μυστική ψηφοφορία (διά βοῆς ἀποφασισθείσης), διά τῆς ὁποίας ἐπικυροῦται ἡ ἀπόφασις τῆς Δ. Ἱ. Συνόδου τῆς 10. 7. 1998 «περί ἄρσεως τῶν ἐπιτίμιων τῶν ἐπιβληθέντων εἰς τούς Σεβ/τους Μητροπολίτας πρώην Ἀττικῆς Νικοδήμου καί πρώην Θεσσαλιώτιδος Κωνσταντίνου.

Γενομένης μυστικῆς ψηφοφορίας εὐρέθησαν 23 ΝΑΙ, 46 ΟΧΙ, 2 λευκά καί 2 ἄκυρα καί οὕτω διά ψήφων 46 ἐκρίθη ὅτι παραμένει τό ἐπιτίμιον.

Μακαριώτατος Πρόεδρος: Προτείνω διά τόν ἤδη κοιμηθέντα ἀδελφόν πρώην Λαρίσης κυρόν Θεολόγον νά ἀρθῇ τό ἐπιτίμιον. Ἦδη ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος εἶχε ἐπιτρέψει τήν τέλεσιν τῆς νεκρωσίμου Ἀκολουθίας. Οὕτω διά βοῆς ὁμοφώνῳ Συνοδικῇ ἀποφάσει ἤρθη τό ἐπιτίμιον ἀπό τόν ἤδη κοιμηθέντα μακαριστόν πρώην Λαρίσης Θεολόγον.

Καί γενομένης προσευχῆς ἐλύθη ἡ Συνεδρίασις.

Μερικὲς ἀξιοπρόσεκτες παρατηρήσεις στοὺς παραπάνω διαλόγους:

1) Πάλι καί διά πολλῶν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ξεκινώντας, ξεκαθαρίζει: -τὴν ἀπὸ τοῦδε καί εἰς τό ἐξῆς ἄρση τῶν ἐπιτίμιων

-τὴν ἄρση ex nunc, ὄχι ἀναδρομικῶς -τὴν μὴ ἐξαφάνιση καί ἐξάλειψη τοῦ ἐπιτιμίου κατὰ τό χρονικὸ διάστημα ἀπὸ τὴν ἐπιβολὴ μέχρι τὴν ἄρση -τόν φόβο του ὅτι σέ ἀντίθετη περίπτωση δέν θά ἀποφευχθοῦν μεγαλύτερες συνέπειες καί περιπέτειες γιὰ τὴν Ἐκκλησία.

2) Τά λόγια τοῦ Λαγκαδά ἀντιφατικά, πού περιγράφουν ὅμως τό μέγεθος τῆς ἐκτροπῆς. Λέει λοιπόν: «*Τό ἐπιτίμιον τῆς ἀκοινωνησίας ἐπεβλήθη ὡς ἐπεβλήθη σχεδόν διά βοῆς καί ἐλαφρᾶ τῇ καρδίᾳ*». Πολύ ὑποτιμητικὸ γιὰ ἐκκλησιαστικὰ διοικητικὰ σώματα -ὅπως εἶναι ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος (ΔΙΣ) καί ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας (ΙΣΙ)- νά ἐπιβάλλει «*σχεδόν διά βοῆς καί ἐλαφρᾶ τῇ καρδίᾳ*» ἐπιτίμια, συλλήβδην, σέ τρεῖς ἐπισκόπους, χωρίς διαδικασία δικαστικῆ, μέ προχειρότητα, μέ βιασύνη, χωρίς τὴ δικαστικὴ βάσανο, γιὰ νά ἀποδοθεῖ ἡ δικαιοσύνη ὅπως ὀρίζουν οἱ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας καί οἱ νόμοι τοῦ Κράτους. Μιά τόσο πρόχειρη ὅμως καί ἀνεύθυνη καί ἐμπαθὲς ἀπόφαση, ὅπως ὁμολογεῖ ὁ Λαγκαδᾶ, σάν αὐτήν, εἶναι ἀπόφαση τῆς Ἐκκλησίας (!), καί ἀποτελεῖ γιὰ τόν μητροπολίτη 80 μυστήριο (!), τό ὁποῖο ἔπρεπε νά τό σεβαστοῦν οἱ ἀδελφοί καί νά προσέλθουν ἐν μετανοίᾳ (γιὰ ποιοὺ παράπτωμα ἄραγε, ἀφοῦ δέν ἀπαγγέλληκε κατηγορία;) Παρ' ὅλα τὰ παραπάνω ἀντιφατικά, ὁ μητροπολίτης Λαγκαδᾶ προτείνει νά δοθεῖ μιά λύση γιὰ τούς δύο πλέον ἐπιζῶντες μητροπολίτες.

3) Ἐντύπωση ἐπίσης προξενεῖ ὅτι ἐνῶ εἰσηγητὴς ἦταν ὁ Κονίσης Ἀνδρέας, ὑπῆρξαν οὐσιαστικὰ 3 ἄλλες γραπτές εἰσηγήσεις σκληροπυρηνικῶν σεραφειμικῶν μητροπολιτῶν (Νέας Σμύρνης, Ἡλείας καί Γουμένισσης -ὁ ὁποῖος

είχε και προσωπικό θέμα να εξαιρεθεί γιατί είχε εκλεγεί πριν Λαρίσης και αποπέμφθηκε από τό Σ.τ.Ε.), πού αντί-τάχθηκαν στίς απόψεις του εισηγητή και στράφηκαν κατά των δύο μητροπολιτών και τίς απόψεις αυτές τίς ενίσχυσε και ὁ επίσης σκληροπυρηνικός σεραφειμικός επίσκοπος Ἰωαννίνων.

Ἐπίσης, δόθηκε πολὺς χρόνος στὸν διαβόητο Παντελεήμονα Μπεζενίτη, γιὰ νὰ παρουσιαστῇ ὡς ἐξουσιοδοτημένος ἀπὸ κλῆρο καὶ λαό (ἀπὸ ποῦ καὶ ὡς ποῦ;) τῆς Μητροπόλεως Ἀττικῆς καὶ νὰ ἐκφράσει τίς ἀνησυχίες ὅλου τοῦ ποιμνίου του γιὰ νέες ἀναταραχές. Στιγμάτισε μάλιστα τὸν Νικοδήμο ὡς τὸν μόνον ὑπαίτιο γιὰ ὅλο αὐτὸ τὸ πρόβλημα καὶ τὸν κατέκρινε ὅτι δὲν πειθάρχησε στὴν ἀπόφαση τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅτι ποτέ δὲν ὑπέγραψε αἴτηση μετανοίας(!)

Ἐλάχιστος χρόνος γιὰ μικρές παρεμβάσεις δόθηκε στὸν Κιλκισίου Ἀποστολο καὶ στὸν Καρυστίας Σεραφεῖμ καὶ ἀπὸ τοὺς ὑπόλοιπους ζητήθηκε ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο νὰ παραιτηθοῦν ἀπὸ τὸ δικαίωμα τῆς ὁμιλίας. Αὐτὸ δὲν τὸ δέχθηκαν ὅλοι. Ὁ Νικοπόλεως Μελέτιος κατέθεσε ἔγγραφο διαμαρτυρίας στὴν ΙΣΙ ὅτι δὲν τοῦ δόθηκε ὁ λόγος.

4) Φαίνεται καθαρά ἀπὸ τὰ Πρακτικά ὅτι τὸ θέμα ποῦ τέθηκε σὲ ψηφοφορία ἦταν: Ἐπικυρώνεται ἡ ἀπόφαση τῆς ΔΙΣ τῆς 10. 7. 1998 ἢ ὄχι. Ἡ πρόταση λοιπὸν τοῦ εἰσηγητῆ (νὰ ἀρθοῦν τὰ ἐπιτίμια καὶ νὰ τοποθετηθοῦν ὁ Νικόδημος στὴ μητρόπολη Ἀττικῆς καὶ ὁ Κωνσταντῖνος στὴ μητρόπολη Φαρσάλων καὶ Δομοκοῦ) δὲν τέθηκε σὲ ψηφοφορία.

5) Καὶ ἓνα σχόλιο γιὰ τὴν πρόταση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστόδουλου: «Προτείνω διὰ τὸν ἤδη κοιμηθέντα ἀδελφόν

πρώην Λαρίσης κυρόν Θεολόγον νὰ ἀρθῇ τὸ ἐπιτίμιον». Ὁ τόσο ταλαιπωρημένος ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση Λαρίσης Θεολόγος ποῦ ὅσο ζοῦσε μόνο ποινές καὶ μύδρους ἐμπάθειας εἰσέπρατε ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του, τώρα, νεκρὸς πλέον καὶ ἀκίνδυνος, ἀθωώνεται ἀπὸ τὸ ἱεραρχικὸ σῶμα (χωρὶς νὰ καταλογίζεται σὲ κανέναν ἢ εὐθύνῃ τῶν ποινῶν ποῦ τοῦ ἐπιβλήθηκαν).

Παραθέτουμε παρακάτω καὶ ἓνα κείμενο τοῦ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Νικοδήμου, ποῦ στιγματίζει τὰ διαδραματισθέντα στὴν Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας τῆς 7^{ης}-10-1998:

«Τὸ χρονικὸ τῶν ζυμώσεων

Ἡ σελίδα, δυστυχῶς, δὲν ἄλλαξε στὴ διοίκησι καὶ στὴ διαχείρισι τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας πραγμάτων. Ἡ διαδοχὴ τῆς φρουρᾶς στὸν Ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο ἐμφάνισε στὴ μουντὴ ἐπικαιρότητα κάποιες ρουκέτες ἐκλεπτυσμένου λαϊκισμού. Συνθήματα ἤχηρά. Καὶ ἀπανωτὲς προκλήσεις γιὰ ἀλλαγὴ ἡθους. Διακηρύξεις γιὰ τὴν ἀνάγκη θεμελιώσεως τῆς ἐλευθερίας στὴ στέρεα βάσι τῆς δικαιοσύνης. Ὑποσχέσεις γιὰ σεβάσμια πρόταξι τῶν Ἱερῶν Κανόνων στὴ λειτουργία τοῦ Συνοδικοῦ Σώματος. Διδαχές στοὺς ὑπηρέτες τῆς Θέμιδος καὶ στοὺς μαθητὲς τοῦ Ἱπποκράτη. Ἀτυχῶς, ὅμως, τίς λαϊκιστικὲς ρουκέτες δὲν τίς συνώδεψε ἡ ἀναγεννημένη καὶ φωτισμένη πρᾶξι. Ἡ παλιά, φθαρμένη καὶ διεφθαρμένη, μεθόδευσι τῆς αὐθαρεσίας συνεχίστηκε στὸ Συνοδικὸ γήπεδο. Καὶ ἔδωσε ἀποφάσεις ποῦ αἰφνιδίασαν καὶ ἀπογοήτευσαν τὸ ἐκκλησιαστικὸ πλήρωμα.

Λυπᾶμαι, γιὰτὶ βρίσκομαι στὴν ἀδήριτη ἀνάγκη νὰ δώσω τὸ χρονικὸ τῶν ζυμώσεων καὶ τῶν «προκάτ» ἀποφάσεων τῆς 7ης Ὀκτωβρίου, ποῦ ἔχουν

ἄμεση σχέσι μέ τή δική μου, εἰκοσιπεντάχρονη ἐμπειρία ἐνός ἄσπονδου διωγμοῦ καί μέ τήν ἰσόχρονη ἐμπειρία τοῦ ἀδελφοῦ Ἱεράρχη Μητροπολίτη Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων κ. Κωνσταντίνου. Αἰσθάνομαι, ὅμως πώς, μέσα στήν πνικτική ἀτμόσφαιρα τοῦ μονολόγου καί τῆς φαντασμακρινικοῦ προβολῆς, ἔχω τό χρέος νά καταθέσω στήν ἀκοή καί στή συνείδησι τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας τόν «ἄλλο λόγο». Τήν ἄποψι, πού δέν τῆς ἀνοίγεται ἡ πύλη τῆς δημοσιότητας. Τή μαρτυρία, πού συμπνίγεται στή μυλόπετρα τῆς διαπλεκόμενης δημοσιογραφίας. Τήν ἀλήθεια, πού δέν προβάλλεται στό στερέωμα, ἐξοστρακισμένη ἀπό τήν ὑποπτη σκοπιμότητα.

Τά Μέσα Μαζικῆς Ἐνημερώσεως πληροφόρησαν τόν Ἑλληνικό λαό ὅτι ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, κατά τή Συνεδρίασι τῆς 7ης Ὀκτωβρίου, ἐπέβαλε καί σέ μένα καί στόν ἀδελφό καί συνεξόριστο Ἱεράρχη Κωνσταντῖνο μιά καινούργια ποινή. Ἰκανή νά τραβήξῃ σέ μήκος χρόνου, ὅσο προχωρήσῃ ἡ ἐπίγεια ζωή μας. Ἔτσι, πού θά τή λέγαμε, στή λαϊκή γλῶσσα, ἰσόβια δεσμά. Καί ἀνακοίνωσαν, σέ τόνο πανηγυρικό, πώς ἡ ποινή αὐτή στηρίχθηκε στήν πλειοψηφία τῶν 46 ψήφων τοῦ Ἱεραρχικοῦ Σώματος. Δηλαδή, στή συντριπτική πλειοψηφία. Καί μέ τίς δηλώσεις αὐτές ἔκλεισαν τό θέμα.

Ἡ ἄλλη ἄποψι, δέν ἐπιτράπηκε νά ἀκουστῇ στήν αἴθουσα τῶν Συνεδριάσεων τῆς Ἱεραρχίας. Οὔτε πέρασε στίς ἐφημερίδες, ἔστω καί σάν προβληματισμός κάποιας ἀσήμαντης μειοψηφίας. Ἐμείνε περιφρονημένη, συμπεισμένη καί φυλακισμένη. Γιά νά μήν ἀλλοιωσῇ τή θριαμβική ἀψίδα τῆς νίκης.

Νά μή θίξῃ τό προφίλ τοῦ ἡγεμόνα ἡ τῶν ἡρώων τῆς πλειοψηφίας.

Συνοπτικά, ὁ ἀντίλογος, πού ἀναδύεται ἀπό τόν λειμῶνα τῶν Ἱερῶν Κανόνων, ἀπό τόν κώδικα τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας Νομοθεσίας καί ἀπό τή μακραίωνη ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας μας, δίνει τίς παρακάτω ἐπισημάνσεις.

1. Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι σῶμα Βουλευτικό. Εἶναι μιά τοπική Σύνοδος, μέ εὐρύ ἀνοιγμα προοπτικῶν καί μέ εὐθύνη νά σαλπίσῃ μήνυμα λυτρωτικό στό ἀνήσυχο ποίμνιο. Δέν ἀποτελεῖ Δικαστήριο, ἀρμόδιο νά δικάσῃ καί νά καταδικάσῃ Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας. Γιά τίς περιπτώσεις τῶν παραπτωμάτων, πού διαπράττονται ἀπό ἡγετικά στελέχη τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, ἀρμόδια εἶναι τά νομοθετημένα ἐκκλησιαστικά Δικαστήρια. Στή δική μας χώρα, τή σύνθεσι καί τόν τρόπο λειτουργίας τῶν ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων τά ρυθμίζει ὁ Νόμος 5383 τοῦ 1932. Ἡ Ἱεραρχία, στίς τακτικές Συνελεύσεις της, ἐπεξεργάζεται καί ἐπιλύει τά γενικά προβλήματα τῆς Ἐκκλησίας. Δίνει ὑπεύθυνες ἀπαντήσεις στούς προβληματισμούς τῆς πίστεως. Διαμορφώνει τήν ποιμαντική πολιτική στή συγκεκριμένη ἱστορική ἐπικαιρότητα. Ὀργανώνει μέ ἀκρίβεια τό διοικητικό μηχανισμό, ἔτσι πού νά μή παραβιάζῃ τήν Παράδοσι τῶν ἁγίων Πατέρων.

Ἡ αὐτόματη καί αὐθαίρετη ἐκτροπή καί μετατροπή τῆς Ἱεραρχίας τῆς 7ης Ὀκτωβρίου σέ Δικαστήριο -καί μάλιστα λαϊκοῦ τύπου- ἦταν παραβίασι τοῦ Νομοθετικοῦ πλαισίου διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού στιγματίζει τούς πρωτεργάτες καί ἀλλοτριώνει τό σῶμα.

2. Σ' όλόκληρη τή μακρά ιστορία της Έκκλησίας μας, όσάκις μιά Σύνοδος αναγκάστηκε νά λειτουργήσῃ ὡς Δικαστήριον καί νά ἀσχοληθῇ μέ προσωπικά θέματα ἐπισκόπων, δέν παρέλειψε νά καλέσῃ ἐκείνους πού θεωροῦσε ἔνοχους ἢ ἐκείνους πού ἦταν οἱ στόχοι τῶν ἐγκλήσεων, γιά νά τοὺς ἀπαγγεῖλῃ τήν κατηγορία καί νά ἀκούσῃ τήν ἀπολογία τους. Ποτέ μιά ἁγιοπνευματική Σύνοδος δέ δίκασε καί δέν καταδίκασε χωρίς νά καλέσῃ κατά τή διαδικασία τῆς δίκης τοὺς ὑπόδικους. Καί ἡ σοφία τῶν ἁγίων Πατέρων θεσμοθέτησε, στήν περίπτωσι πού ἀποδίδονται εὐθύνες σέ ἐπισκόπους, νά καλοῦνται καί μιά καί δύο καί τρεῖς καί τέσσερες φορές. Καί μόνο ἂν ἀρνηθοῦν καί τήν τέταρτη φορά νά προσέλθουν καί νά ἀπολογηθοῦν, νά προχωρῇ τό Δικαστήριον στήν ἐκδίκασι τῆς ὑποθέσεως ἐρήμην.

Ἡ Ἱεραρχία τῆς 7ης Ὀκτωβρίου τοῦ 1998, ὑπό τήν προεδρία τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου, τράβηξε μιά μαύρη γραμμὴ στίς προδιαγραφές τῶν Ἱερῶν Κανόνων καί τῶν Νόμων. Καί συνέχισε τήν πρωτοτυπία καί τήν αὐθαιρεσία ὅλων τῶν Συνοδικῶν διασκέψεων πού λειτούργησαν κατά τή θολή εἰκοσιτετραετία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σεραφεῖμ. Ποδοπάτησε τήν Κανονική καί τή Νομική εὐταξία. Ἐκρυσπε στό ἄρχεῖο τό Νόμο 5383/1932. Καί μεταβλήθηκε σέ λαϊκό Δικαστήριον. Κατά παράβαςι ὅλων τῶν δικονομικῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας, μᾶς δίκασε καί μᾶς καταδίκασε. Μέ μιά μονοκοντυλιά. Δίχως νά μᾶς καλέσῃ. Δίχως νά μᾶς ἀπαγγεῖλῃ κατηγορία. Καί δίχως νά ἀκούσῃ τή δική μας, φτωχή, ἀπολογία.

3. Ἡ πλειοψηφία τῶν 46 ψήφων, πού ρίχτηκαν στήν κάλπη γιά τήν καταδίκη μας, ὑπῆρξε πλαστή καί ἔνοχη. Σύμφωνα μέ τοὺς Ἱερούς Κανόνες καί σύμφωνα μέ τίς σχετικές διατάξεις τοῦ Νόμου 5383, ἔπρεπε νά ἐξαιρεθοῦν ἀπό τή διαδικασία καί ἀπό τήν ψηφοφορία ὅλοι ἐκεῖνοι πού μᾶς εἶχαν δικάσει ἀναπολόγητους κατά τὰ περασμένα χρόνια καί ὅλοι ἐκεῖνοι πού ὠφελήθηκαν ἀπό τή δική μας καταδίκη. Ἡ ὑποχρέωσι τῆς ἐξαιρέσεως εἶναι ἀπόλυτη. Τηρεῖται στίς δικονομίες ὁλόκληρης τῆς οἰκουμένης. Καί θεσμοθετεῖται ἀπό τοὺς ἐκκλησιαστικούς Νόμους καί τοὺς Ἱερούς Κανόνες τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας. Ὁ Νόμος 5383 ρητὰ προστάσσει: Ἐξαιρεῖται «ὁ Μητροπολίτης ἂν ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ὑποθέσει ἐδίκασεν ὁ ἴδιος ὡς δικαστής κατωτέρου βαθμοῦ». Ὅμως, ἡ δικονομική αὐτή ὑποχρέωσι παραβιάστηκε καί παραβιάζεται ἀσύστολα ἀπό τή διοίκησι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Στίς 7 Ὀκτωβρίου πραγματοποιεῖτο τό ἀνήκουστο. Στρογγυλοκάθησαν στή συνεδρίασι καί ψήφισαν τήν καταδίκη μας 5 Μητροπολίτες πού ἀπό τό 1974 ἴσαμε σήμερα ἔρριξαν περισσότερες ἀπό πέντε φορές καταδικαστική ψήφο. Καί σημειῶνω περισσότερες ἀπό πέντε φορές, γιατί, ἐκτός ἀπό τήν καταδικαστική ψήφο τους, πού τήν ἔρριχναν κάθε φορά στήν ὁλομέλεια τῆς Ἱεραρχίας, ψήφιζαν ἐναντίον μας καί στίς συνεδριάσεις τῆς Διοικητικῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Οἱ Μητροπολίτες αὐτοί δέν εἶχαν τήν ἀρχιερατική ἀξιοπρέπεια καί εὐαισθησία νά ζητήσουν -ἔστω καί μιά φορά- τήν ἐξαίρεσί τους. Καί τώρα, θεώρησαν ἀναφαίρετο δικαίωμά τους νά βάψουν γιά μιά ἀκόμα φορά τόν κάλαμο στή χολή καί

νά τόν φέρουν στά χείλη μας.

Έκτός από αυτούς, στά έδρανα τών δικαστών κάθησαν καί εκείνοι πού, ώς μέλη τής Διαρκούς Ίερᾶς Συνόδου τοῦ 1993, μᾶς επέβαλαν τήν ἀνιστόρητη καί ἀνύπαρκτη ποινή τής «ἀκοινωνησίας». Καί ὄχι μόνο κάθησαν, ἀλλά τόλμησαν νά λάβουν τό λόγο, γιά νά ἀνανεώσουν καί νά στηρίξουν τήν παλιά ἐτυμηγορία τους. Ὁ Νόμος δέν τούς ἔδινε τό δικαίωμα. Ἀλλά τό κλίμα τής αὐθαιρεσίας τούς κάλυπτε.

Καί σά νά μή ἔφτανε αὐτή ἡ εἰσβολή καί ἡ παρεμβολή τών «ἐξαιρετέων», παρακάθησαν καί ψήφισαν, ἀπροβληματίστα καί ἀνενδοίαστα, καί ἐκεῖνοι πού ὠφελήθηκαν ἀπό τή δική μας ἀπομάκρυνσι. Οἱ Μητροπολίτες πού τάχυναν τό βηματισμό τους γιά νά καταλάβουν τίς ἐπισκοπικές μας ἔδρες. Οὔτε αὐτοί ζήτησαν νά ἐξαιρεθοῦν. Ἄλλ' οὔτε καί ὁ πρόεδρος τοῦ Σώματος, ἐκπληρώνοντας τό καθήκον του, τούς ὑπέδειξε πώς δέν μποροῦν νά ἀσκήσουν χρέη δικαστοῦ.

Ἡ παρουσία ὅλων αὐτῶν ἔκανε τή σύνθεσι τοῦ Σώματος, Κανονικά καί Νομικά, ἄκυρη. Παρωδία Δικαστηρίου. Καί παρωδία δίκης. Δημιούργησε πλαστό σῶμα. Καί πλαστή καί μεμπτή πλειοψηφία.

Ἄν φωνάξῃ κανεῖς τούς δικαστές πού τυχόν ἀθώωσαν, δίχως νά δικάσουν, τούς κλέφτες, καί ἂν προσθέσῃ στή σύνθεσι τοῦ Δικαστηρίου καί τούς ἴδιους τούς κλέφτες, τότε εἶναι βέβαιο πώς ἡ ἀπόφασι θά στείλῃ στά ἰσόβια δεσμά τό ἀνεύθυνο θύμα τής θρασυτατης ληστείας.

4. Ἡ ἀπόφασι τής Ἱεραρχίας τής 7ης Ὀκτωβρίου, πού συνεδρίασε μέ τήν ἀπαράδεκτη σύνθεσι καί πού τερ-

μάτισε μέ κατόρθωμα τήν ἐντυπωσιακή, πλαστή πλειοψηφία, εἶναι πέρα ὡς πέρα ἄκυρη καί γιά ἕνα ἄλλο λόγο. Σύμφωνα μέ τόν Καταστατικό Χάρτη τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος (ἄρθρο 6 παράγραφος 3), μιά τέτοια ποινή, γιά νά εἶναι ἔγκυρη καί ἐκτελεστή, πρέπει νά συγκεντρώσῃ τήν πλειοψηφία τών δύο τρίτων, ὄχι τών παρόντων, ἀλλά τοῦ συνόλου τών «ἐν ἐνεργείᾳ» μελῶν τής Ἱεραρχίας. Αὐτό σημαίνει πώς ἡ ἀπόφασι τής καταδίκης μας, γιά νά εἶναι ὀριστική καί ἐκτελεστή, ἔπρεπε νά συγκεντρώσῃ 52 ψήφους. Ἀπό τή στιγμή, πού πῆρε μόνο 46 ψήφους, δέν κάλυψε τήν ἀπαραίτητη πλειοψηφία. Καί δέν ἐπιφέρει κανένα ἀποτέλεσμα. Ὁ Νόμος εἶναι ἀπόλυτος. Καί οἱ ἀριθμοί δέν μποροῦν νά ἀλλοιωθοῦν.

5. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, ὡς μέλος τής Διαρκούς Ίερᾶς Συνόδου τοῦ 1993, εἶχε καταψηφίσει τό ἀντικανονικό καί ἀνύπαρκτο ἐπιτίμιο τής «ἀκοινωνησίας», ὅταν γιά πρώτη φορά ἐπινοήθηκε καί ἐπιβλήθηκε. Ὅμως, τώρα, ὕστερα ἀπό 5 ὀλόκληρα χρόνια καί ἀπό τήν καθέδρα τοῦ προέδρου τής Ἱεραρχίας, ἀνήρесе τόν ἑαυτό του. Ἀποδέχτηκε ὡς πραγματικό καί ἰσχυρό τό νόθο «ἐπιτίμιο» καί ψήφισε ὑπέρ τής ἐπ' ἀπειρον διατηρήσεώς του. Ἡ στροφή του ὑπῆρξε ἀνεπίτρεπτη. Τόν ἐξέθεσε ὡς θεολόγο. Τόν εὐτέλισε ὡς ἡγέτη. Προσπαθώντας νά δικαιολογήσῃ τά ἀδικαιολόγητα, νά ἀμυνθῇ γιά τήν προδοσία τών ἀπόψεών του καί τής ψήφου του καί γιά τήν υἱοθέτησι τής διαλεκτικῆς, πού τήν εἶχε καταπολεμήσει μέ δύναμι καί ἐπιμονή, διατύπωσε ἕνα διάτρητο ἐπιχείρημα. Εἶπε ὅτι ὑποτάχτηκε στή γνώμη τής Συνόδου. Σύμφωνα μέ τήν πληροφορία πού

κατέγραψε στον Τύπο δημοσιογράφος εξαρτημένος κατά πάντα από τον προκατήμενο: «ὁ κ. Χριστόδουλος ἐπισημάνει ὅτι ὅταν εἶχε ἐπιβληθεῖ τό ἐπιτίμιο εἶχε διαφωνήσει, ἀλλά στή συνέχεια ὑπετάγη στήν ἀπόφασί τῆς πλειοψηφίας, πιστός στίς ἀρχές τοῦ συνοδικοῦ συστήματος». Ἡ δὴ λῶσι αὐτή ἐλέγχεται ἀσύμβατη μέ τήν πραγματικότητα καί παραπλανητική. Γιά ἕναν ἀπλούστατο λόγο. Τό 1993 ὁ τότε Μητροπολίτης Δημητριάδος Χριστόδουλος δέν ἔσκυψε τό κεφάλι καί δέν ὑποτάχθηκε στή γνώμη τῆς Συνόδου. Συνέχισε τήν ἀντίδρασί του καί τόν ἀγώνα του. Στίς 8 Ἀπριλίου τοῦ 1994, ἕνα περίπου χρόνο μετά τήν ἐπιβολή τοῦ «ἐπιτιμίου» καί τήν καταψήφισί του ἀπό τόν ἴδιο, ὁ Μητροπολίτης Χριστόδουλος γράφει ἐπιστολή στόν τότε ὑφυπουργό Τύπου Εὐάγγελο Βενιζέλο. Καί στήν ἐπιστολή του αὐτή ἐπισημαίνει μέ σταθερότητα καί μέ ἀγανάκτησι: «ἡ ἐπίκλησις τῆς ἐπιβολῆς τοῦ ἐπιτιμίου τῆς ἀκωνησιᾶς δέν συνιστᾷ, ὡς γνωρίζετε, νόμιμον βάσιν ἐκδόσεως τῶν διαταγμάτων». Ἡ κατηγορηματική ἐπισήμανσι ἀποδεικνύει πῶς ὁ ἴδιος δέν ἔχει προσχωρήσει στή συνοδική πλειοψηφία. Καί συνιστᾷ στόν ὑπουργό νά μή προσχωρήσῃ ἡ Κυβέρνησι στήν ὑλοποίησι τοῦ σχεδίου, πού ἐξυφάνθηκε γιά τήν ἄλῳσι «τῶν πλάσματικῶς θεωρηθησομένων ὡς ἐν χρεῇ διατελουσῶν Μητροπόλεων Ἀττικῆς καί Λαρίσης, προκειμένου νά καταλάβουν αὐτάς ὑποπτα πρόσωπα, κινούμενα εἰς τό ἐκκλησιαστικόν παρασκήνιον, καί ἐνδιαφερόμενα νά προωθήσουν τίς προσωπικές των φιλοδοξίες». Ἄν ὁ κ. Χριστόδουλος εἶχε ὑποταχθῇ τότε στήν «πλειοψηφία, πιστός στίς ἀρχές τοῦ συνοδικοῦ συστήματος» δέ θά ἔγραφε τήν ἔντονη αὐτή διαμαρ-

τυρία στόν ὑπουργό καί δέ θά χαρακτήριζε μέ τόσο βαρεῖές ἐκφράσεις τοὺς ἐπιβήτορες τῶν δυό «πλάσματικῶς θεωρηθησομένων ὡς ἐν χρεῇ Μητροπόλεων Ἀττικῆς καί Λαρίσης». Τώρα, ὅμως, ἀπό τή θέσι τῆς ὑπέρτατης εὐθύνης, προσπαθεῖ νά καλυφθῇ πίσω ἀπό μιά διάτρητη ἀσπίδα νομοκανονικῆς πειθαρχίας. Καί ἀγωνίζεται νά δικαιολογήσῃ τήν ἀνεπίτρεπτη στροφή του, πού τόν ἔφερε ἀπό τό κλιμάκιο ὑποστηρίξεως τῶν Ἱερῶν Κανόνων στήν ὑποπτη κλικά τῆς ἐκθεμελιώσεως τῆς Κανονικῆς δομῆς τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας καί στό πλευρό τῶν ὑποπτῶν προσώπων, πού κινήθηκαν στό ἐκκλησιαστικό παρασκήνιο καί ἐνδιαφέρθηκαν νά προωθήσουν τίς προσωπικές τους φιλοδοξίες.

6. Ἰδιαίτερα περίεργο γεγονός εἶναι ὁ ὀρυμαγδός τῶν ἐπιθέσεων ἐναντίον τοῦ Μητροπολίτου πού εἰσηγήθηκε τήν ἄρσι τῶν «ἐπιτιμίων» στή Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας, καί ἡ τελική ἐκπαράθῳρισι τῆς εἰσηγήσεώς του. Τόν εἰσηγητή τόν ὥρισε ὁ ἴδιος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος. Ἐγὼ δηλώνω, ἐπίσημα καί κατηγορηματικά, ὅτι τήν πληροφορία γιά τήν ἀνάθεσι τῆς εὐθύνης τῆς εἰσηγήσεως στό Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως, τῇ διάβασα στίς ἐφημερίδες. Καί δέν τόν ἐνώχλησα καθόλου. Μήτε ἥξερα τί ἐπρόκειτο νά εἰσηγηθῇ. Μήτε τόν παρεκάλεσα νά εὐνοήσῃ τή δική μου ἄποψι ἢ τό δικό μου αἴτημα. Καί πάλι ἀπό τίς ἐφημερίδες πληροφορήθηκα, ὅτι, μόλις διάβασε τήν εἰσήγησί του, ἔγινε σάλος στήν αἴθουσα τῶν συνεδριάσεων. Καί ὅτι, τελικά, ὁ Πρόεδρος κ. Χριστόδουλος, χωρίς νά τῇ θέσῃ σέ ψηφοφορία, τήν παραιμέρισε. Σά νά μήν ἔγινε καμμιᾷ εἰσή-

γηση, κάλεσε τούς συνέδρους νά ψηφίσουν ἢ νά ἀπορρίψουν τήν ἀπόφασί τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου. Τήν ἀναιτιολόγητη ἐπιβολή τοῦ «ἐπιτιμίου» γιά μιᾶ πενταετία ἢ τή συνέχισί του ἐπ' ἄπειρο.

Ὅμως, ἂν πρόθεσί του ἦταν νά θέσῃ σέ ψηφοφορία τήν ἀπόφασί τῆς ΔΙΣ, ποιός ὁ λόγος νά ἀναθέσῃ σέ Μητροπολίτη τήν εὐθύνη μιᾶς εἰσηγήσεως; Καί ἂν προσδοκοῦσε ἀπό τόν εἰσηγητή νά προσαρμοστῇ στή δική του θέλησι καί νά ἐμφανίσῃ μιᾶ «καθ' ὑπαγόρευσι» εἰσήγησι, ποῦ εἶναι ὁ σεβασμός στό ἀκριβό προνόμιο τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου, πού σέ ἐπίσημη στιγμή ὑπερασπίστηκε; Καί ἀφοῦ θεώρησε σκόπιμο νά γίνῃ μιᾶ παράλληλη εἰσήγησι, γιατί δέν τήρησε τή στοιχειώδη δεοντολογία, ἀφήνοντάς την στήν κρίσι τῶν συνέδρων καί θέτοντάς την σέ ψηφοφορία; Γιατί στέρησε τό δικαίωμα τῆς ἐλεύθερης ἐκφράσεως καί τό προνόμιο τῆς ψήφου ἀπό τά μέλη τῆς Ἱεραρχίας; Ὅλη αὐτή ἡ σκηνοθεσία δέν ἀποδεικνύει ἔνοχη σκοπιμότητα;

Μετά τήν πραξικοπηματική ἀπόρριψί τῆς εἰσηγήσεως, ὁ λόχος πῆρε τό μονοσήμαντο σύνθημα. Νά καταδικάσῃ γιά μιᾶ ἀκόμα φορά, ἀναπολόγητους, τούς δύο συλλειτουργούς του. Καί τήν ψήφο τῆς καταδίκης τήν ἔρριξε καί ὁ προκαθήμενος καί ἡ «έν Χρυσοπηγῇ» συνοδεία του.

Ἡ θλιβερή διαπίστωσι.

Αὐτά εἶναι τά γεγονότα. Σταράτα καί ἀδιαμφισβήτητα. Ὅχι τιμητικά γιά τό νέο Ἀρχιεπισκοπο. Καί ὄχι συντελεστικά στήν ἐνότητα, στήν καλλιέργεια τοῦ ἡθους καί στήν εὐρυθμὴ λειτουργία τῶν ἐκκλησιαστικῶν θεσμῶν. Πιστεύω ὅτι ὅποιος θελήσῃ νά τά ἐγγράψῃ στό

ἐνεργητικό τοῦ σημερινοῦ Ἀρχιεπισκόπου θά κάνῃ λάθος. Καί ὅποιος ἀποτολμήσῃ νά τοῦ ἀναγνωρίσῃ μεγαλεῖο ὁραματισμῶν καί ἀκραιφνές Ὁρθόδοξο φρόνημα, θά βρεθῇ ἔξω ἀπό τήν πραγματικότητα καί ἔξω ἀπό τήν τροχιά τῆς Πατερικῆς εὐσυνειδησίας.

Δυστυχῶς, εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά κάνουμε τή θλιβερή διαπίστωσι. Ἡ σελίδα στή βίβλο τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας πραγμάτων δέν ἄλλαξε. Τά βεγγαλικά τῶν συνθημάτων δέ φώτισαν ἀναγεννητικά τόν ὀρίζοντα τῆς ἐλληνικῆς Ὁρθοδοξίας. Τό πηχτό σκοτάδι τῶν αὐθαιρεσιῶν καί τῶν παραβιάσεων τῶν Ἱερῶν Κανόνων δέ διαλύθηκε. Ἐξακολουθεῖ νά δεσπόζῃ. Καί οἱ καρδιές, πού χειροκρότησαν τήν ἀλλαγὴ, δέ βιώνουν μέσα τους τόν ἀρχικό παλμό. Πέρασαν, ἀπρόσμενα, στήν καταχνιά τῆς μελαγχολίας καί τῆς ἀγωνίας.

Προσωπικά ἐκφράζω τή βαθειά μου θλίψι. Καί ἱκετεύω τόν Κύριο νά ἀπλώσῃ Ἐκεῖνος τό πανσθενουργό χέρι Του καί νά γυρίσῃ τή σελίδα. Μὲ σωστικὴ κίνησι νά ἐπανεντροχιάσῃ τή διοίκησι τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας στήν εὐθύτητα, στήν ἐντιμότητα καί στήν καθαρότητα τῆς Συνοδικῆς παραδόσεως».

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Διμηνιαῖο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης

Κωδικὸς 2360

Ἰδιοκτήτης-Ἐκδότης

ὁ Ἀρχιμανδρίτης

Εἰρηναῖος Μπουσδέκης

Διεύθυνση

190 11 Αὐλῶν-Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X

Πολύ χαρακτηριστικό είναι και το γράμμα του Ἀττικῆς Νικοδήμου πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπο:

«Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

12 Ὀκτωβρίου 1998

Ἀγαπητέ Χριστόδουλε,

Θέλω ἀπλά και ἀδελφικά νά ἐπικοινωνήσω μαζί σου. Ἀλλά αἰσθάνομαι ἀμυχανία. Γιατί δέν ξέρω σέ ποιο κανάλι νά ἐμπιστευτῶ τά αἰσθημάτων μου και τό στοχασμό μου. Νά σέ εὐχαριστήσω, γιατί μου χάριες ἔνα σταυρό, ὃχι βέβαια ἀδαμαντοποίκιλο, ἀλλά αἱμάτινο, σάν αὐτόν πού σήκωσε ὁ Κύριός μου, ὅταν ἀνηφόρισε πρὸς τό φρικτό Γολγοθά; Νά σέ συγχαρῶ, γιατί κατάφερες νά ἐμφανίσῃς στό σῶμα τῶν συνεπισκόπων μας πρόσωπο σκληροῦ ἡγέτη, πού ἔχει τή θέλησι και τή δύναμι νά στερεώνῃ τό σκήπτρο τῆς ἐξουσίας του ἀκόμα και ἐπάνω στά πτώματα τῶν ἀδελφῶν και συλλειτουργῶν του; Ἡ νά ἐκφράσω τή βαθειά λύπη μου γιά τό γεγονός ὅτι μπροστά στίς βαθμίδες τοῦ Παναγίου Θυσιαστηρίου συνάντησα ξεσκισμένο και ἐξουθενωμένο τό Πηδάλιο τῆς Ἐκκλησίας μας και ἄκουσα κραυγές ἀναρθρες (ἴσως και ἀνανδρες), πού ζητοῦσαν τή δική μου καταδίκη και πού ἦ ἔντασί τους μέ ἐμπόδιζε νά ἀρθρώσω ἀκόμα και μία μοναδική λέξι ἀπολογίας;

Δέν ξέρω πόσο γόνιμο εἶναι νά προσπαθῶ νά γυρίσω τή σκέψι σου στά γεγονότα πού ἐκτυλήθηκαν κατά τήν ἀποφράδα ἡμέρα τῆς 7ης Ὀκτωβρίου 1998. Εἶναι διαφορετικές οἱ διόπτρες μας. Ἐγώ ἔζησα τή δολοφονική ἐπίθεσι ἀπό χέρι ἀδελφοῦ. Σύ ἐβίωσες τό θρίαμβο. Σοῦ ἀρκεῖ ὅ,τι διατυμπανίστηκε ἀπό τά Μέσα τῆς Μαζικῆς Ἐνημερώσεως, ὅτι πέτυχες μία ἰσχυρή πλειοψηφία. Καί ὅτι

μέ τήν πλειοψηφία αὐτή ἀπομονώθηκαν τά «κακοποιά στοιχεῖα» και εἰρήνευσε ἡ Ἐκκλησία. Ὡστόσο, ἀδελφέ μου, δέν εἶσαι ὁ πρῶτος, οὔτε και θά εἶσαι ὁ τελευταῖος, πού τήν κατάχρησι τῆς ἐξουσίας τή βαπτίζει θρίαμβο. Πού πανηγυρίζει, γιατί κατάφερε, μέ τόν ἀγῶνα του ἡ μέ τή διπλωματική μαεστρία του ἡ και μέ τήν ἐξουσιαστική ἐπιβολή του, νά θριαμβεύσῃ, στέλνοντας κάποιον σπεκουλάτορα και ἀποκεφαλίζοντας τά θύματά του.

Δέν σοῦ τά γράφω αὐτά γιά νά σοῦ προκαλέσω κρίσι συνειδήσεως. Ἄλλωστε, σύ ἔχεις τήν εὐχέρεια νά ξεπερνᾷς τίς συνειδησιακές ἐξεγέρσεις μέσα στίς ἰαχές τῶν ἐπευφημῶν και μέσα στό πανδαμόνιο τῶν χειροκροτημάτων.

Ὅμως, ἀδελφέ μου, ὅλοι αὐτοί πού χάθηκαν τήν ἐκλογή σου και εὐχήθηκαν ἀπό τά βάθη τῆς καρδιάς τους και χειροκρότησαν δέν τό ἔκαναν γιατί στό πρόσωπό σου εἶδαν τόν ἡγέτη πού θά τολμοῦσε νά γυρίσῃ τή σελίδα; Οἱ πηγαῖοι χειροκροτητές σου δέν ἦταν ὁ λαός, ὁ κουρασμένος και ταλαπωρημένος ἀπό τό τυραννικό καθεστῶς τῆς εἰκοσιπενταετίας, πού ἀνίχνευε μέ ἀγωνία τόν ὀρίζοντα γιά νά χαρῇ τήν ἀνατολή τῆς ἄλλης μέρας; Τώρα, αὐτός ὁ λαός τοῦ Θεοῦ σηκώνει τά χέρια ψηλά και πνίγεται. Ἡ σελίδα δέν ἄλλαξε. Τό σκοτάδι τοῦ μίσους δέ διαλύθηκε. Ἡ ἀγάπη δέ θρονιάστηκε στίς καρδιές τῶν ποιμένων. Οἱ πληγές δέν ἔκλεισαν. Ὅσο και ἂν οἱ φίλοι σου δημοσιογράφοι ἢ οἱ «διαπλεκόμενοι» μακγιάρουν τά πρόσωπα και σκηνοθετοῦν τά γεγονότα, δέν πετυχαίνουν νά ἀποκρύψουν τό μεγάλο και ἀποκρουστικό ἔλκος. Καί δέν καταφέρνουν νά πείσουν ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἐπανεφερε τήν Κανονική τάξι στήν ἐκκλησιαστική διοίκησι και ἐπα-

νεντροχίασε τό ὄχημα τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας στὶς τροχιές πού θεοσμοθέτησαν οἱ ἀγκύωτατοι Πατέρες μας.

Λυπᾶμαι εἰλικρινά, γιατί ἀπό δῶ καί πέρα δέ θά ἔχης τὴν παρρησία νά σαλπίζης ὅτι στὶς πρωτοβουλίες σου καί στὶς ἀποφάσεις σου ἔχεις ὁδηγὸ τοὺς Ἱερούς Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας μας. Φαντάζομαι, πὼς μιά τέτοια διακήρυξι θά πνήγεται, πρὶν ἀκόμα φτάσῃ στὰ χεῖλι σου, ἀπὸ τό φόβο τῆς ἀντιπαραθέσεως τῶν φρικτῶν γεγονότων.

Ἔχω τὴ συνειδήσει ἀναπαυμένη, ὅτι κατὰ τὴ μακροχρόνια ἐκκλησιαστικὴ διακονία μας, δέν ὑπηρετήσα ποτέ ἓνα σχέδιο ἐξοντώσεώς σου. Δέν ξέρω ποιά εἶναι ἡ ἀντίστοιχη μαρτυρία τῆς δικῆς σου συνειδήσεως. Αὐτὴ, ὅμως, τὴ στιγμή, δικαιοῦμαι νά ἐκφράσω τὴν ὀδύνη μου γιὰ τό γεγονός ὅτι ὄχι μιά ἀλλὰ πολλές φορές κίνησες τὸν κάλαμό σου καί τοὺς σχεδιασμούς σου καί τὴν ψῆφο σου ἐναντίον μου. Καί, πάντοτε, χωρὶς νά σταθῇς, ὄχι μέ τὴν ἀγάπη τοῦ ἀδελφοῦ, ἀλλὰ, ἔστω, μέ τὴ δικαιοκρισία τοῦ δικαστοῦ, νά ἀκούσης τὴ φτωχὴ ἀπολογία μου. Δέ σοῦ ζητῶ νά μοῦ δώσης κάποια ἐξήγησι. Ἡ γέφυρα ἀπὸ τὴν ἐπισκοπικὴ ὑπευθυνότητα ἴσαμε τὴν ἐξουσιαστικὴ ἀλαζονεία εἶναι πολὺ μικρή. Καί μπορεῖ εὐκόλα νά τὴ διαβῇ κανεὶς. Ἡ μόνη κρίσι, πού τὴ διατυπώνω καί ὡς παράπονο, εἶναι ὅτι δέν ἔχεις τό δικαίωμα τὴ σφραγίδα τῆς προεδρείας στὰ Συνοδικὰ Σώματα τῆς Ἐκκλησίας νά τὴ μεταποῖς σέ σι-

λέτο, γιὰ νά ἐξοντώσης συλλειτουργούς σου. Ἄν σύ ἢ ὅποιοσδήποτε ἄλλος ἐπίσκοπος ἔχετε νά μοῦ καταλογίσετε πρᾶξι ἀντιδεοντολογικὴ, ἂν πιστεύετε ὅτι σέ ὅποιαδήποτε στιγμή τῆς ἀρχιερατείας μου παραβίασα τοὺς Ἱερούς Κανόνες, ἔχετε Δικαστήρια. Καί μπορεῖτε νά μέ καλέσετε σέ ἀπολογία. Ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι ἐκ τοῦ πονηροῦ.

Μέ αὐτὰ πού σοῦ γράφω δέν ἐπιδιώκω οὔτε νά χαλάσω τό ἴματξ σου, οὔτε νά κλονίσω τὴν εὐτυχία σου. Τό κρασί τῆς ἐξουσίας εἶναι τόσο δυνατό καί μεθυστικό, πού φέρνει ἄμεσα τὴ ζάλη τῆς ληρμოსύνης. Μόνο, ἂν θέλῃς, σέ κάποιο διάλειμμα νηφαλιότητας, ρίξε καί ἓνα βλέμμα στὸν Ἑσταυρωμένο.

Ὁ ἀδελφός σου καί συλλειτουργός σου.

**Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ»**

Τό συμπέρασμα λυπηρὸ καί ἀποκαρδιωτικὸ γιὰ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο. Σκόπιμα καί μεθοδευμένα ὁδήγησε στὴ μὴ ἐπίλυση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος. Διέγραψε τὴν πληθώρα τῶν προεκλογικῶν ἐπαγγελιῶν του καί ἔβαλε κι αὐτός ταφόπλακα στό φλέγον θέμα. Πληθος ὅμως ἀπὸ νέα ἀκραία λυπηρὰ γεγονότα θά ξεδιπλωθοῦν γιὰ νά ἀποδείξουν ὅτι μέ τὴν ἀδικία, τὴν ἐμπάθεια καί τίς σκοπιμότητες δέν κλείνουν τὰ ἐκκλησιαστικὰ προβλήματα, ἀπεναντίας φουντώνουν.

Ἀρχιμ. Εἰρηνάιος Μπουσδέκης

Ἡ «Ἐλεύθερη Πληροφόρηση» στό διαδίκτυο.

Διεύθυνση: www.el-pli-ro-for-isi.gr

Καί οἱ Ἐκδόσεις «Σπορά» στό διαδίκτυο

(γιὰ μιά γνωριμία μέ τό συγγραφικὸ ἔργο τοῦ

Μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικοδήμου)

Διεύθυνση: www.spora.gr

Μέρες Διωγμοῦ, ἐμπειρία συμμετοχῆς στό σταυρό τοῦ Χριστοῦ

Σπάνια βλέπει κανείς σέ ἐπιστολογραφία νά ἐκφράζονται μείζονες πνευματικές ἐμπειρίες σέ ἀγαπητά πρόσωπα. Αυτό κάνει στήν παρακάτω ἐπιστολή ὁ μητροπολίτης Ἀττικῆς Νικόδημος πρὸς τόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἱερώνυμο. Μιλáει γιά τόν διωγμό ὡς συμμετοχή στό πάθος τοῦ Χριστοῦ καί, ὡς ἐκ τούτου, γνήσιο τρόπο ζωῆς καί γνήσια προσφορά πρὸς τόν Κύριο. Ἐκφράζει τίς ἐλπίδες του ὅτι ὁ Θεός μπορεῖ νά ἀνοίξει ἄλλους δρόμους μέ αὐτή τή δοκιμασία. Ζητάει ἐπίσης προσευχές ὥστε τό «τέλος» τῆς περιπέτειάς του νά εἶναι ἡ προσκόλληση στόν Χριστό.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ἐν Κηφισίᾳ τῇ 3ῃ Ἰουνίου 1974

Μακαριώτατε,

Σᾶς γράφω σήμερα ἑορτήν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἄς εὐδοκήσῃ τό Ἅγιο Πνεῦμα νά πληρώσῃ τήν ὑπαρξί μας. Ἄν αὐτό γίνῃ τά ἐξωτερικά γεγονότα δέν θά ἔχουν καμμιά καταλυτική δύναμι.

Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ γιά τό γράμμα. Μέ ποιοῦ τρόπο ὅμως νά εὐχαριστήσω γιά τήν προσφορά τῆς ἀγάπης; Μοῦ προσφέρετε κάτι ἀτίμητο, πού ὄντως τό χρειάζομαι στίς δύσκολες διαβάσεις τοῦ παρόντος καί πού ὅμως δέν εἶμαι ἄξιος νά τό δεχθῶ ἀπό σᾶς. Ἡ ἀγάπη σας ὑπῆρξε πάντοτε πολύ πλατειά καί βαθειά. Καί προσφέρθηκε καί προσφέρεται. Αὐτή ἡ προσφορά σας δίνει μία βεβαιότητα. Δέν ὑπάρχει μόνο ἡ κακότης καί ἡ δολοπλοκία καί ἡ καταστροφική μαγία «τῶν ἀδελφῶν» ἀλλά καί ἡ γνήσια ἀδελφωσύνη ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Δέν σᾶς ἔγραψα καί δέν σᾶς ἐτηλεφώνησα γιά νά μήν σᾶς στενοχωρήσω. Ὅμως, ὅπως ἐπληροφορήθηκα, ἐμάθατε τά γεγονότα ἀπό ἄλλη πηγῇ. Σᾶς παρακαλῶ, μή λυπεῖσθε. Προσωπικά αἰσθάνομαι ὅτι ἂν ἔχῃ κάποιο νόημα ἡ ζωή καί ἡ διακονία μέσα στήν Ἐκκλησία, τό νόημα αὐτό εἶναι ἡ συμμετοχή στό σταυρό τοῦ Κυρίου μας καί στό σταυρό τοῦ Σώματός Του, πού εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Ἴσως ὁ διωγμός νά εἶναι πιο γνήσιος τρόπος ζωῆς καί πιο γνήσια προσφορά. Τό μόνο πού σκέπτομαι γιά τόν ἑαυτό μου, τόν βρίσκω πολύ ἀδόκιμο γιά μιά τέτοια προσφορά.

Ἄλλωστε στά χέρια τοῦ Θεοῦ ὅλα μεταμορφώνονται. Καί ἡ σημερινή ταπείνωση καί ἐξουθένωση τῆς Ἐκκλησίας, μπορεῖ νά ἀνοίξῃ ἄλλους δρόμους, τούς ὁποίους ἡ δική μας ἀδυναμία δέν μπορεῖ νά προκαθορίσῃ.

Παρακαλῶ προσεύχεσθε νά μοῦ δίνη ὁ Κύριος δύναμι. Καί ἡ ὅλη περιπέτεια νά ἔχῃ γιά τήν προσωπική μου ζωή ἕνα «τέλος». Τήν προσκόλλησι στό δικό Του πρόσωπο.

Μέ ἀγάπη καί σεβασμό πολύ
ἀδελφός ἐν Χριστῷ
ὁ Ἀττικῆς Νικόδημος